

HEVOSTEN KESKI-POHJANMAA

RAPORTTI: KYSELY HEVOSALAN TOIMIJOILLE 2019

Hevosten Keski-Pohjanmaa
Hankenumero: 87856
30.9.2022

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

Hevosten Keski-Pohjanmaa: Kysely hevosalan toimijoille

Hevosten Keski-Pohjanmaa -hanke toteutti kyselyn Keski-Pohjanmaan hevosalan toimijoille kartoittaakseen hevosalan laajuutta ja toimintamuotoja alueella. Kysely oli kaikille avoin nettikysely ja se toteutettiin anonymina Webropol-kyselynä. Kyselystä tiedotettiin hankkeen kotisivuilla, sosiaalisen median kanavilla ja hankkeen tapahtumissa. Lisäksi linkki kyselyyn lähetettiin Suomen Hippos Ry:n Heppa -tietokannasta löytyville alueen hevosenomistajille.

Kyselyn saatteena oli seuraava viesti:

Hei

Hevosten Keski-Pohjanmaa -hanke on Keski-Pohjanmaan koulutusyhtymän sekä Kaustisen Seudun Raviseura ry:n toteuttama hevosalan kehittämishanke.

Hankkeen osana kartoitamme Keski-Pohjanmaan hevosalan laajuutta, sen toimintamuotoja, olemassa olevia puitteita sekä alan kehittämistarpeita. Tämä kysely on osa tuota kartoitusta ja siksi vastauksesi on tärkeä. Kyselyn avulla saamme ajantasaista tietoa hevosalan tilanteesta Keski-Pohjanmaalla.

Kyselyyn pääset vastaamaan oheisesta linkistä. Vastaaminen vie noin kymmenen minuuttia ja sen voi tehdä myös puhelimella. Kysely on avoinna 6.10.2019 saakka.

Vastaukset ovat luottamuksellisia ja vastaaminen tapahtuu täysin anonymisti. Tulosten raportointi tapahtuu siten, että yksittäisen vastaajan tietoja ei pystytä erottelemaan tai tunnistamaan.

Halutessasi voit kyselyn lopussa antaa sähköpostiosoitteesi, mikäli haluat hankkeelta tietoa tulevista tapahtumista ja osallistua hankkeen toimintaan.

Kiitos osallistumisestasi!

Kysely oli avoinna 19.9.2019 – 6.10.2019. Tuona aikana kyselyyn vastasi kaikkiaan 170 henkilöä.

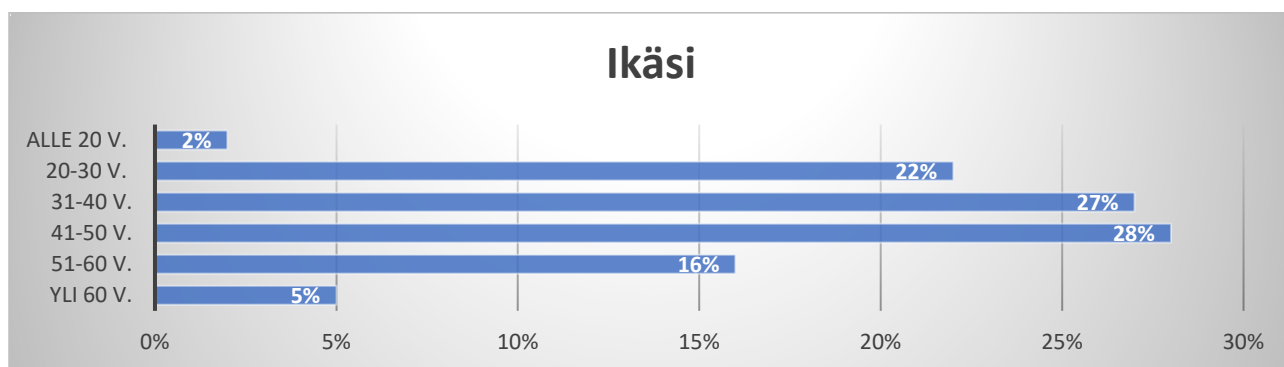
Kyselyn kysymykset jakoutuivat viiteen osa-alueeseen. Kaikilta vastaajilta kysyttiin perustietoja vastaajasta sekä mielikuvia Keski-Pohjanmaan hevosalan tilanteesta tällä hetkellä ja tulevaisuudessa sekä pyydettiin ideoita ja kehittämiskohteita tulevaisuutta ajatellen. Loput kysymyksistä jaoteltiin eri kohderyhmille. Vastaajat pääsivät valitsemaan, ovatko he hevosalan harrastajia vai yrittäjiä, ja tuon valinnan perusteella heidät ohjattiin oikealle kysymyssivulle. Hevosalan harrastajilta kysyttiin harrastamisen lajeihin, aktiivisuuteen ja harrastuspaikkoihin liittyviä kysymyksiä. Ja jos harrastajalla oli hallinnassaan hevosia, hänet ohjattiin lisäksi vastaamaan hevosen omistajalle suunnattuihin kysymyksiin. Hevosalan yrittäjän kysymyksissä puolestaan kartoitettiin yritystoiminnan laajuutta, toimintamuotoa sekä investointisuunnitelmia.

Kyselyn tulokset

Perustietoja vastaajasta

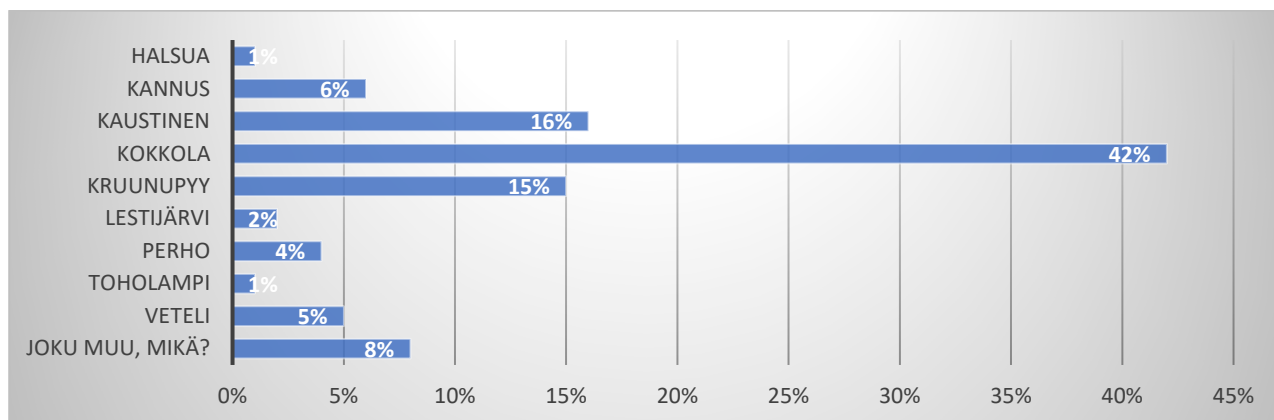
Kyselyn ensimmäisessä osiossa kysyttiin kaikilta vastaajilta samat henkilöön liittyvät perustiedot kuten ikä, sukupuoli ja kotikunta sekä hevosalaan liittyvä koulutus tai työkokemus.

Kysyttäessä vastaajan ikää (Kuvio 1), yli puolet vastaajista (54 %) oli iältään 31-50 vuotiaita ja 20-30 vuotiaita oli n. 22 %. Vastaajista vain 2,35 % oli alle 20-vuotiaita ja 5,29 % yli 60 vuotiaita. Vastaajista 149 eli 87,65 % oli naisia ja loput 21 (12,35 %) miehiä. Vastaajien ikä- sekä sukupuolijakauma kuvastaa hevosalan toimijoita myös käytännössä. Suurin osa alan toimijoista ja harrastajista on 30-50 vuotiaita naisia, niin kutsutusti ruuhkavuosiaan eläviä henkilöitä.

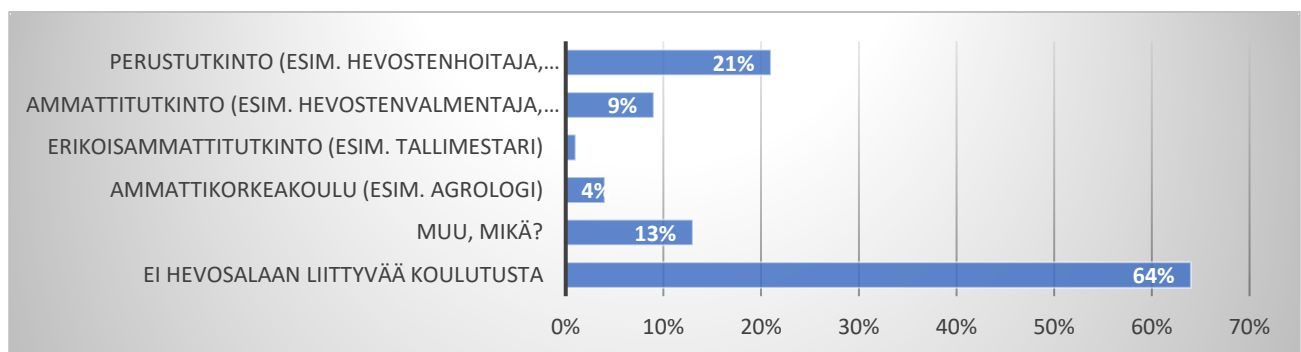
KUVIO 1. Vastaajien ikäjakauma

Kotikunnan suhteen laaja hajonta on hyvin havaittavissa kuviossa 2. Ainoana selkeänä kotikuntana erottuu Kokkola, jossa 42 % vastaajista asui. Toisaalta Kokkola on myös hankealueen kunnista asukasluvultaan selkeästi suurin. Seuraavaksi eniten vastaajia asui Kaustisella (16 %) ja Kruunupyssä (15 %). Keski-Pohjanmaan kuntien lisäksi vastaajista 8 % tuli ympäristön kunnista, kuten Pedersöre, Pietarsaari, Kalajoki, Kauhava, Alajärvi ja Haapajärvi. Kotikuntaan liittyvällä kysymyksellä pyrittiin kartoittamaan hankealueella toimivien aktiivisuutta sekä hankkeen tunnettuuden levinneisyyttä varsinaisen hankealueen ulkopuolella.

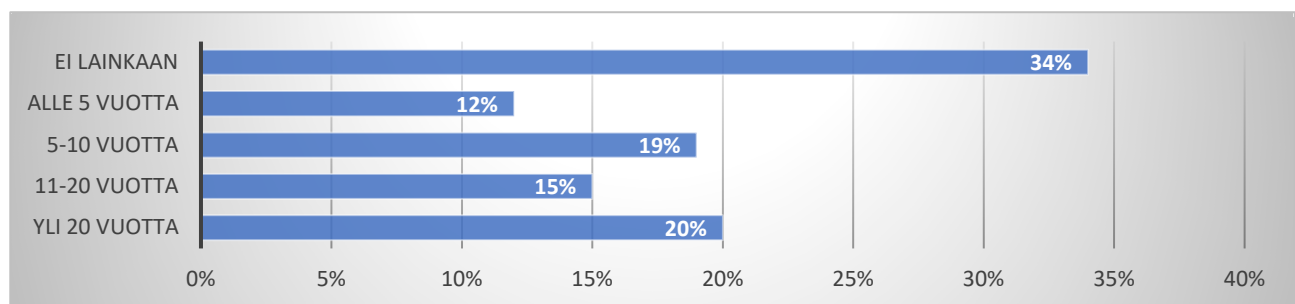

KUVIO 2. Vastaajien kotikunta

Vastaajien koulutusta hevososalalle kysyttäessä voidaan todeta, että suurin osa (64 %) vastaajista ei omannut lainkaan koulutusta hevososalalle (KUVIO 3). Vastaajista 31 % oli suorittanut hevosalan ammatillisen toisen asteen koulutuksen ja ammattikorkeakoulun 4 %. 8 % vastaajista oli käynyt koulutuksen osia tai sellaisia koulutuksia, joita nykyinen koulutusjärjestelmä ei tunne. Tällaisia koulutuksia olivat mm. ravivalmennukseen tai ratsastukseen liittyvät valmentajakurssit tai lyhytkoulutukset, maatalousalan tutkinnot tai sosiaalipedagogisen hevostoiminnan ohjaajan koulutus. Osalla vastaajista opinnot olivat vastaushetkellä vielä kesken. Hevosalaan liittyvää työkokemusta vastaajilla oli siten, että yli 20 vuotta työkokemusta oli 20 % vastaajista, 11-20 vuotta työkokemusta 15 %:lla, 5-10 vuotta 19 %:lla ja alle 5 vuotta 12 %:lla vastaajista. Täysin ilman hevosalan työkokemusta vastaajista oli 34 %. Hevosalaan liittyvä työkokemus on esitetty kuviossa 4.

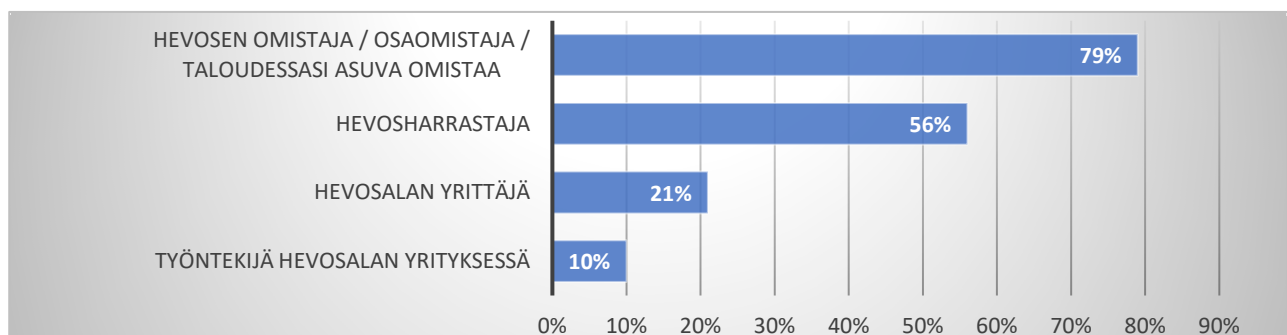

KUVIO 3. Hevosalaan liittyvä koulutus

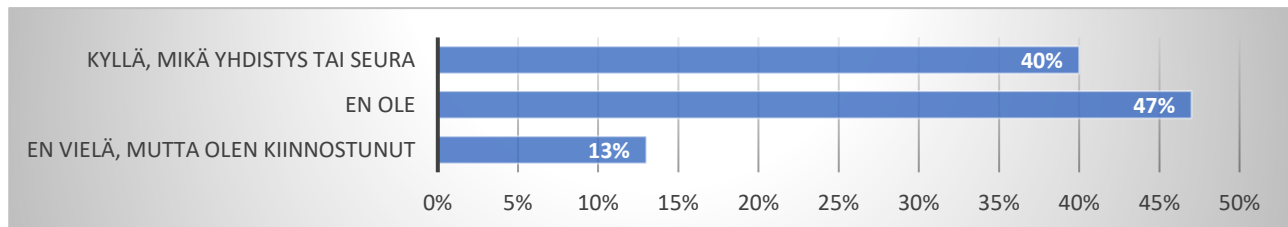
KUVIO 4. Hevosalaan liittyvä työkokemus

Kysyttäessä mikä seuraavista vaihtoehtoista kuvaa vastaajaa itseään hevososalalla, 79 % kuvaa itseään hevosen omistajaksi tai osaomistajaksi, 56 % harrastajaksi, 21 % yrittäjäksi ja 10 % hevosalan työntekijäksi. Vastatessa oli mahdollista valita useampi vaihtoehto ja tähän kysymykseen vastattiinkin kaikkiaan 280 kertaa.

KUVIO 5. Mitkä seuraavista vaihtoehtoista kuvaavat sinua?

Vastaajien aktiivisuutta hevosalan yhdistystoimintaan kuvataan kuviossa 6. 40 % vastaajista on mukana yhdistys- tai seuratoiminnassa ja 13 % on kiinnostunut osallistumaan sellaiseen jatkossa. 47 % vastaajista ei ole mukana seuratoiminnassa eikä myöskään näe kiinnostusta osallistua jatkossakaan. Vastaajilta kysyttiin myös, että mihin seuraan tai yhdistykseen he kuuluvat ja suosituimpia seuroja olivat Kokkolan ratsastajat ry, Keski-Pohjanmaan hevosharrastajat ry, Nedervetil Häst Vänner rf. ja Perhonjokilaakson ratsastajat. Muita mainittuja yhdistyksiä olivat esimerkiksi eri rotujen yhdistykset, paikkakuntien hevosjalostusyhdistykset ja raviseurat.

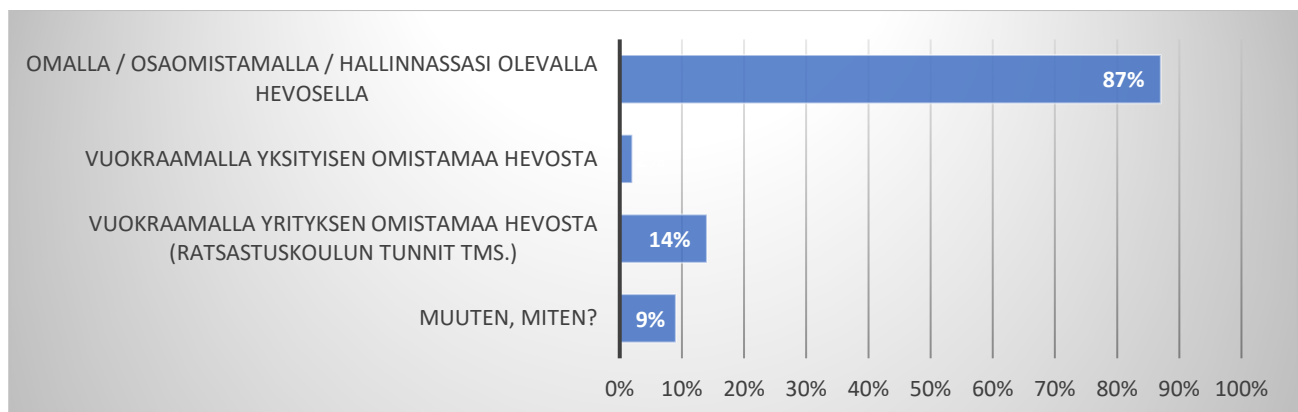
KUVIO 6. Oletko mukana hevosalan yhdistystoiminnassa?

Perustieto-osion viimeisenä kysymyksenä oli pakollinen valinta hevosalan harrastajan tai yrittäjän välillä. Harrastajia vastaajista oli 81 % ja yrittäjiä 19 %. Tämä kysymys ohjasi vastaajan oikeisiin jatkokysymyksiin.

Hevosalan harrastajan kysymykset

Hevosalan harrastajalta kysyttiin missä ja kuinka usein harrastetaan ja omistaako harrastaja itse hevosia, vai harrastaako hän jonkun toisen omistamalla hevosilla. Kysymyksiä oli myös harrastamisen lajeista sekä tulevaisuuden näkymistä.

Ensimmäisessä kysymyksessä vastaajilta kysyttiin heidän harrastustavoistaan. Vastaajista 87 % kertoo harrastavansa omallaan tai osaomistamallaan tai hallinnassaan olevalla hevosella.

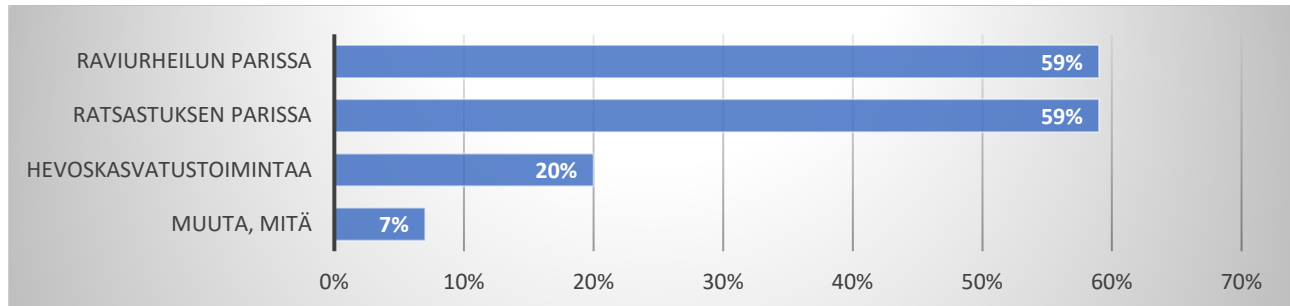

KUVIO 7. Miten harrastat? (Voit valita yhden tai useamman)

Kysymyksessä oli viimeisenä monivalintakohtana vaihtoehto: ”muuten, miten?”

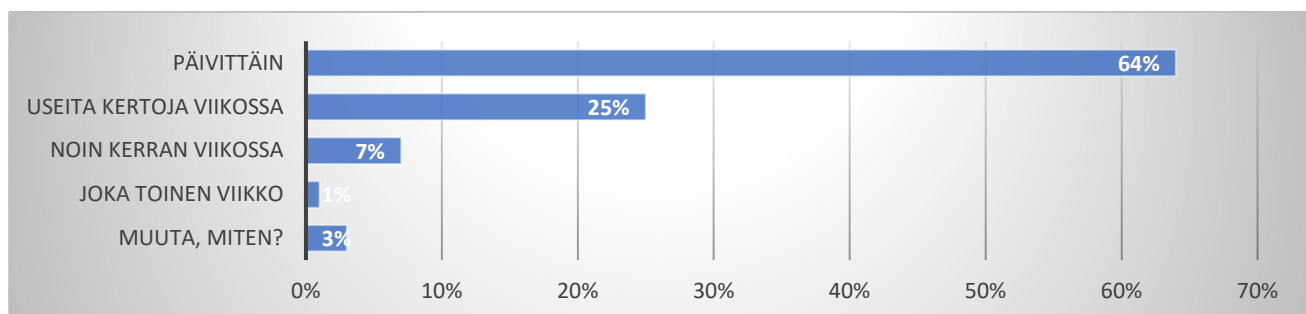
Tekstikentän vastauksista nousi esiin mm. tuttavien ja ystävien hevosten kanssa harrastaminen, sekä raveissa käyminen. Myös laidunpaikkojen vuokraaminen, siitosoriin pito ja aviomiehen hevosen renkinä toimiminen mainittiin.

Toisena kysymyksenä hevosalan harrastajilta kysyttiin lajeja, jonka parissa he harrastavat. Tuloksena kysymykseen tasainen jako ratsastuksen ja raviurheilun parissa harrastamiselle. Lisäksi hevoskasvatusta sanoo harrastavansa 20 % vastaajista. 7 % vastaajista vastasi kohtaan ”muuta, mitä?”. Vapaaseen tekstikenttään kirjoitettiin harrastuksen kohteiksi muun muassa ponitoiminta, työhevostoiminta, ratsastusjousiammunta, nuorten hevosten kouluttaminen sekä valjakkoajo.

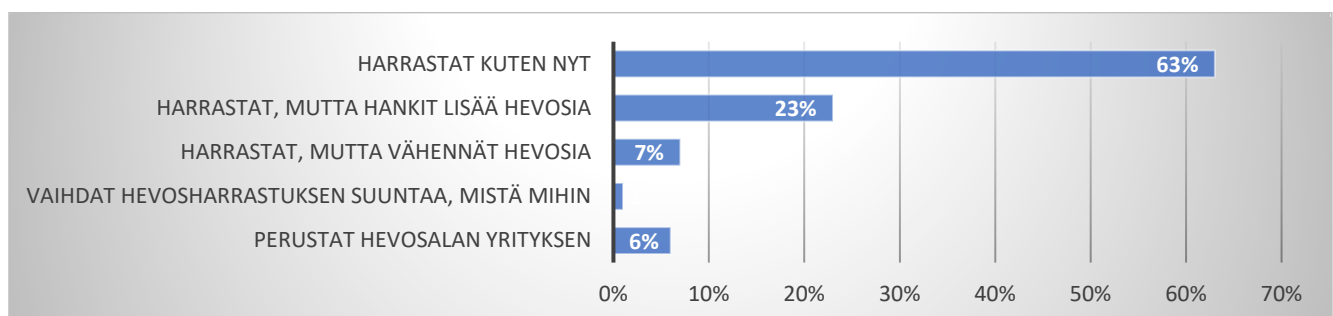
KUVIO 8. Missä lajeissa harrastat hevosalaa? (Voit valita yhden tai useamman)

Harrastajilta kysyttiin myös arvioita harrastamisen tiheydestä tai aktiivisuudesta (KUVIO 9). 64 % vastaajista kertoi harrastavansa hevostoimintaa päivittäin ja 25 % useita kertoja viikossa. Yhdessä vastauksessa vastaaja kertoi harrastavansa ”satunnaisia kertoja vuodessa rahatilanteen takia”. Ja yksi vastaaja kertoi harrastavansa tällä hetkellä ainoastaan pelaamalla päivittäin.

KUVIO 9. Miten usein harrastat?

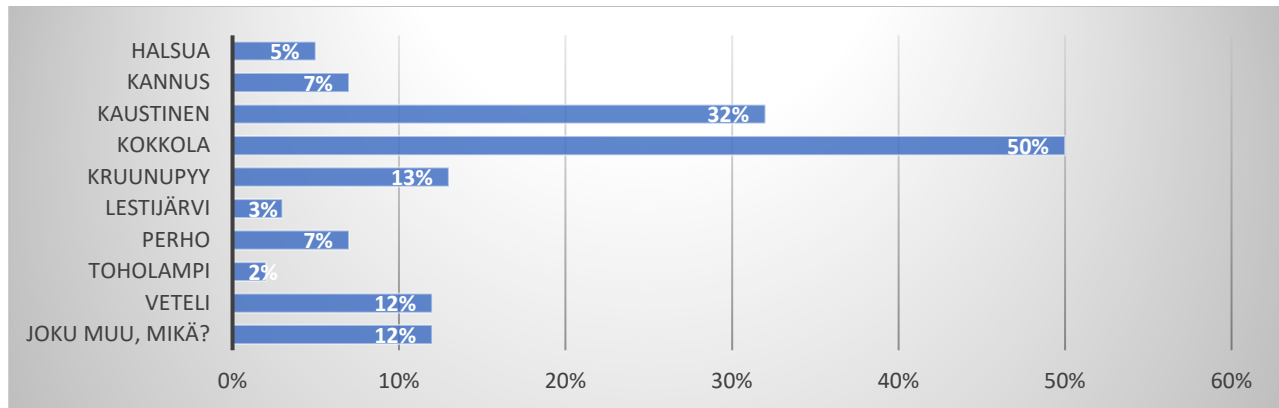
Kysyttäessä oman harrastustoiminnan tulevaisuuskuvia (KUVIO 10), vastaajista 63 % uskoi harrastavansa samoin kuin nyt myös tulevaisuudessa. 6 % (n.8) vastaajista uskoi perustavansa tulevaisuudessa hevosalan yrityksen. Ja 1 % ajatteli vaihtavansa hevosharrastuksen suuntaa. Tätä vastausta hän oli täydentänyt tekstikenttään vastaamalla: ”jäämällä eläkkeelle”.

KUVIO 10. Miten näet toimintasi hevosalalla tulevaisuudessa?

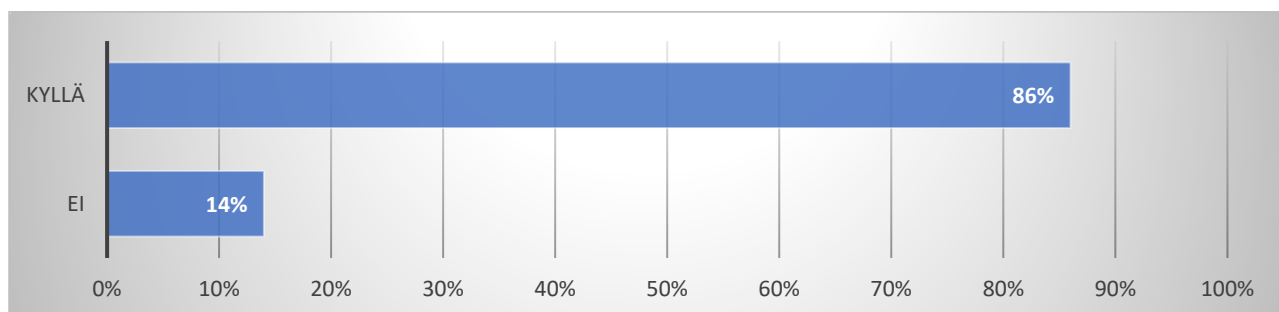
Kuviossa 11 näkyy harrastustoiminnan jakaantuminen Keski-Pohjanmaan kuntien alueella. Kokkola on tässäkin selkeästi suurin kunta 50 % vastaajamäärällä ja Kaustinen toisena 32 % vastausmäärällä.

Kysyttäessä minkä muiden kuntien alueella harrastat, vastauksina saatiin 5 kertaa Pedrsöre, 3 kertaa Pietarsaari sekä kerran Uusikaarlepyy, Alajärvi, Alavus sekä Kauhava.

KUVIO 11. Harrastat hevosalaa pääasiassa seuraavan kunnan / kuntien alueella (Voit valita yhden tai useamman)

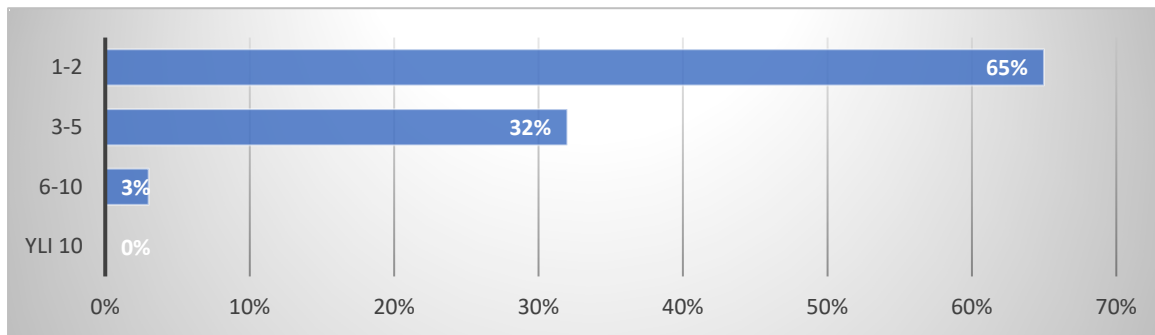
Hevosalan harrastajan kysymyksistä viimeisenä kysyttiin, omistaako vastaaja omia hevosia (KUVIO 12). Tämä kysymys ohjasi vastaajan seuraaviin kysymyksiin. Kyllä vastauksen antaneet 86 % ohjattiin hevosen omistajan kysymyksiin ja ei vastauksen antaneet ohjattiin osioon: Mielikuvat hevosalasta Keski-Pohjanmaalla.

KUVIO 12. Onko omistuksessasi tai hallinnassasi hevosia?

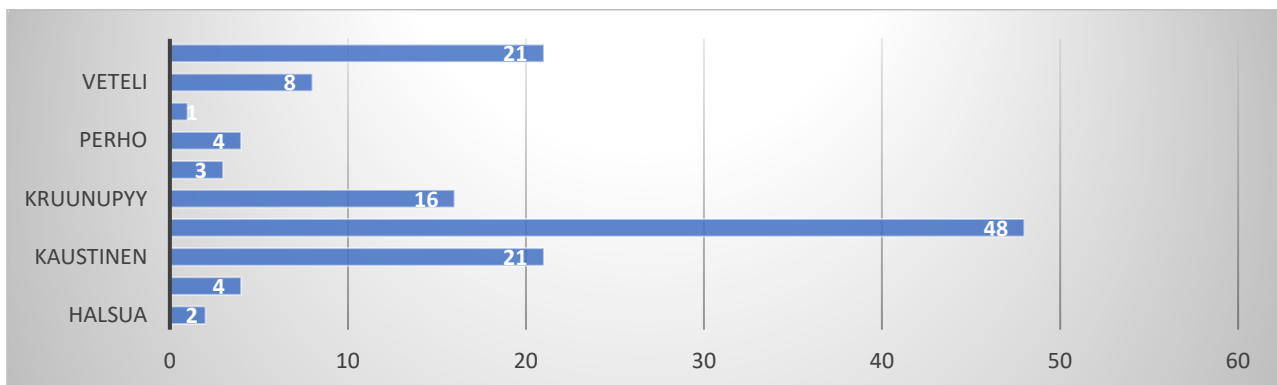
Kysymykset hevosenomistajille

Seuraava osion kysymykset tarkoitettiin hevosien omistajille, eli näihin kysymyksiin pääsi vastaamaan valittuaan kyllä kysymykseen ”Onko omistuksessasi tai hallinnassasi hevosia?”. Ensimmäinen kysymys koski vastaajan omistamien hevosten määrää (KUVIO 13). Vastaajista 97 % omistaa 1–5 hevosta ja 3 % 6–10 hevosta. Vastaajista kenelläkään ei ollut yli 10 hevosta. Hevosien omistajista yli puolet piti hevosiaan omassa tallissa, vastaajista neljällä oli hevosia sekä omassa tallissa, että vuokratallissa.

KUVIO 13. Omistuksessasi / osaomistuksessasi / hallinnassasi olevien hevosten lukumäärä?

Hevosenomistajilta kysyttiin, minkä kunnan alueella heidän omistamia hevosia pidetään. (KUVIO 14). Kuviossa esitetään prosenttien sijaan vastaajien lukumäärä, sillä vaihtoehtoista pystyi valitsemaan yhden tai useamman vaihtoehdon. Vastauksia tähän kysymykseen tuli yhteensä 128 ja vastaajia oli 118.

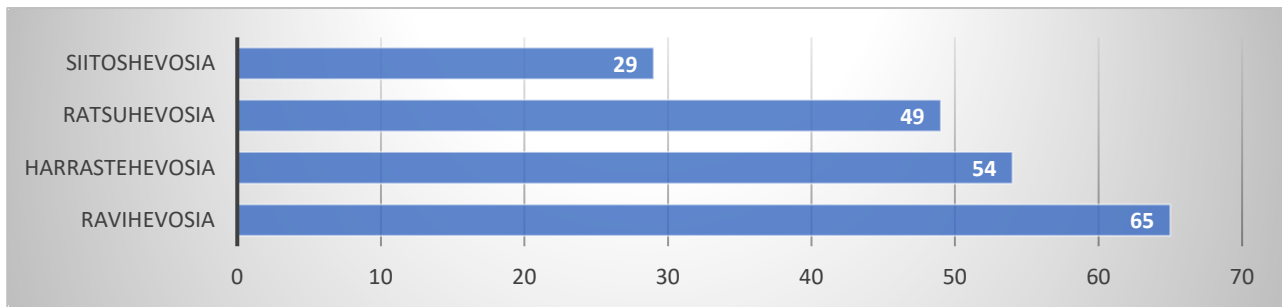

KUVIO 14. Kunta, jonka alueella hevosesi on / ovat (Voit valita yhden tai useamman)

Joku muu, mikä vastaukseen pystyi kirjoittamaan hevosten sijaintikunnan. Siihen tuli vastauksina

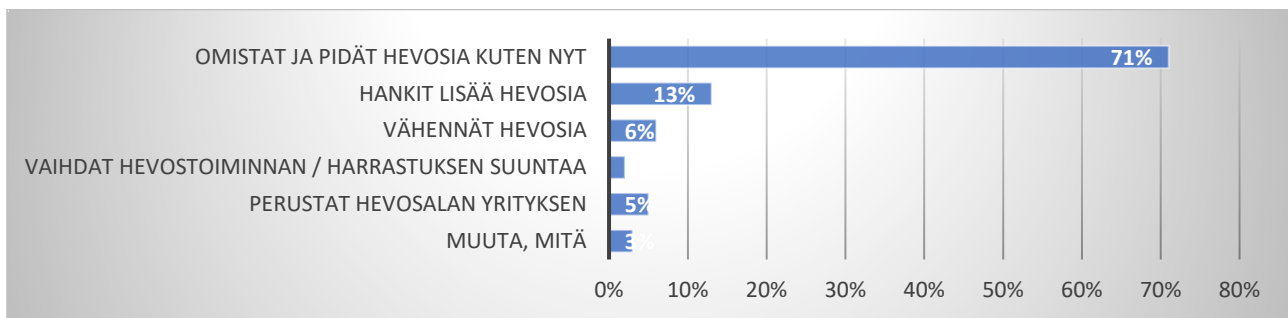
Viisi kertaa Pedersöre, Kaksi kertaa Pietarsaari ja Forssa ja kerran Alajärvi, Kalajoki, Kauhava, Kokkola, Lempäälä, Lumijoki, Mikkeli, Nurmijärvi, Raahen, Seinäjoki, Siuntio, Tampere, Uusikaarlepyy, Vaasa ja Vihti. Kokkolassa sijaitsee suurin osa vastaajien hevosista.

Kysymykseen, mitä lajia tai käyttötarkoitusta varten hevoset (KUVIO 15) ovat vastauksia tuli yhteensä 197, kun vastaajia oli 118. Eli monella vastaajalla oli hevosia useampaan käyttötarkoitukseen.

KUVIO 15. Onko / ovatko hevosesi (Voit valita yhden tai useamman)

Hevosen omistajilta kysyttiin hevosten käyttämistä rehuista, tuotetaanko rehut itse, ostetaanko rehut paikalliselta tuottajalta vai ostetaanko rehut Keski-Pohjanmaan ulkopuolelta. Kysymyksen asettelu osoittautui vastausten perusteella sellaiseksi, että lopputulosta on oikeastaan todella mahdoton tulkita. Vastauksissa esimerkiksi kerrottiin, että kulutus on 50 paalia, mutta ei tarkennusta, minkä kokoista paalia, tai kuinka monta hevosta tuolla määrällä ruokitaan. Tosi moni myös jätti vastaamatta tähän kysymykseen. Suurin osa hevosen omistajista kuitenkin ostaa rehut paikalliselta tuottajalta tai tuottaa ne itse. Kysymyksen tarkoituksena oli haarukoida hevosten tarvitseman peltoalan määrää, mutta sitä ei tämän kysymyksen perusteella pystytty tekemään.

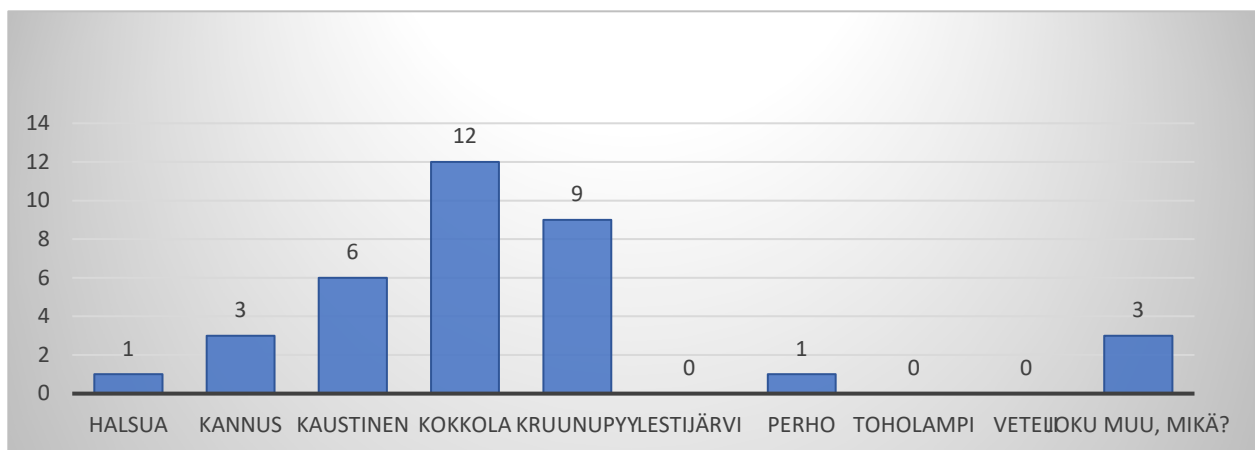
KUVIO 16. Miten näet toimintasi hevosialalla tulevaisuudessa? (Valitse sopivin vaihtoehto)

Viimeisessä hevosten omistajille suunnatussa kysymyksessä pyydettiin kertomaan tulevaisuuden suunnitelmista hevosten omistamisen suhteen (KUVIO 16). Vastaajista 71 % aikoo omistaa ja pitää hevosia kuten vastaushetkellä. 13 % vastaajista aikoo hankkia lisää hevosia ja 6 % aikoo puolestaan vähentää niitä. Muuta, mitä? -kysymykseen tuli 4 vastausta. Vastaajista kolme aikoi lopettaa tai jäädä eläkkeelle ja yksi muuttaa ulkomaille.

Kysymykset hevosalan yrittäjille

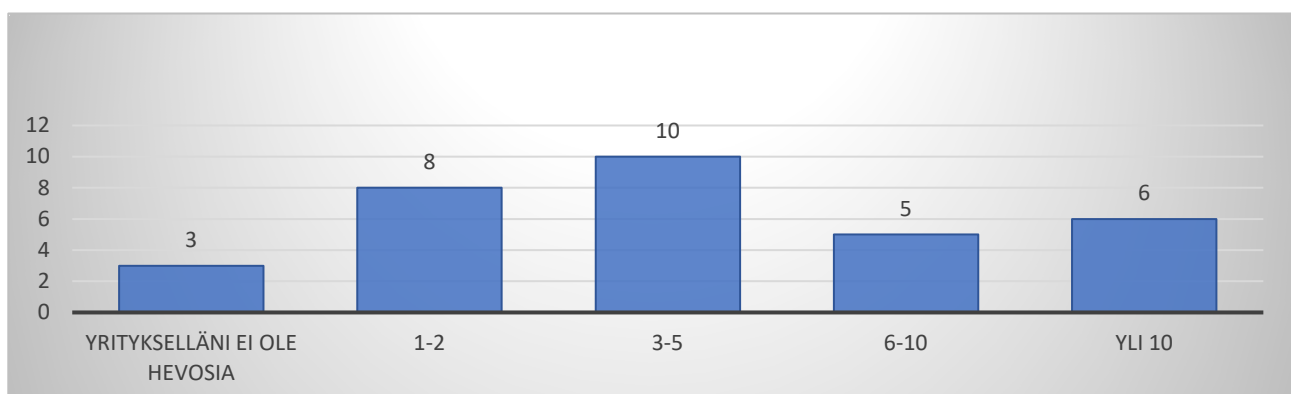
Hevosalan yrittäjille suunnatuilla kysymyksillä pyrittiin kartoittamaan missä yritys toimii, sen laajuutta yrityksen omistamien hevosten lukumäärän, toiminnan puitteiden sekä henkilöstön määrän kautta. Lisäksi selvitettiin vastaajien yritystoiminnan suuntautumista hevosalalla sekä tulevaisuuden investointien kohteita. Hevosalan yrittäjien kysymyksiin vastasi kaikkiaan 32 yrittäjää.

Ensimmäinen yrittäjille suunnatussa kysymyksessä kartoitettiin kuntaa, jonka alueella yritys toimii (KUVIO 17). Vastaajalla oli mahdollisuus vastata useampaan kuin yhteen vaihtoehtoon. Tähän kysymykseen vastauksia kertyi 35, kun kaikkiaan vastaajia oli 32. Eniten hevosalan yritystoimintaa vastaajien joukossa harjoitetaan Kokkolan (12), Kruunupyyn (9) ja Kaustisen (6) alueella. Lestijärvi, Toholampi ja Veteli jäivät ilman vastauksia, vaikka näidenkin kuntien alueella hevosalan yrityksiä toimii. Joku muu, mikä vaihtoehtoon vastattiin kolme kertaa. Näissä vastauksissa yksi ilmoitti toimivansa useamman kunnan alueella.

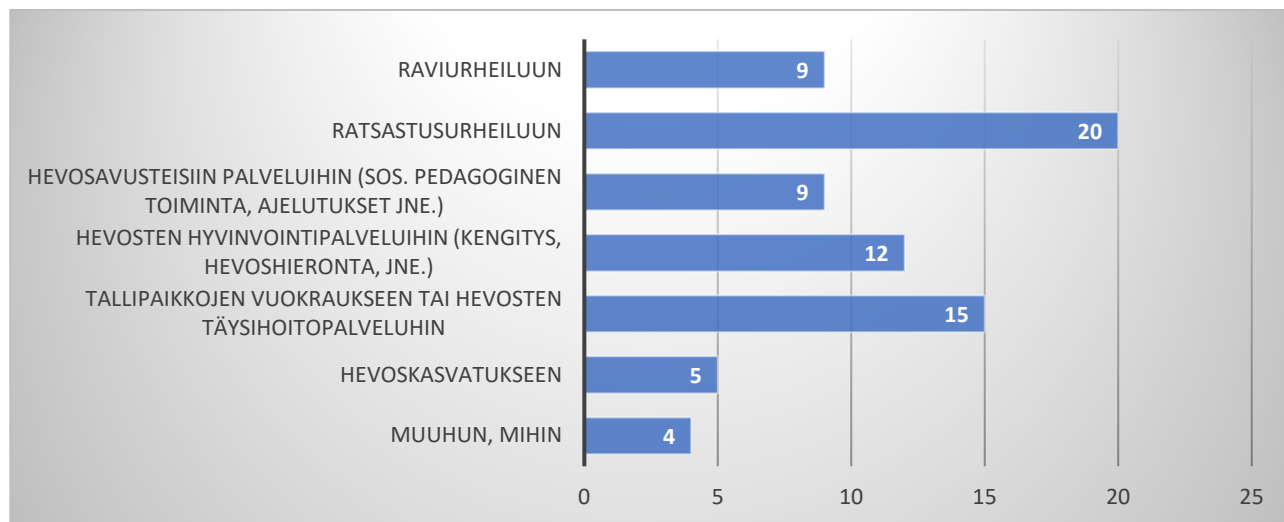
KUVIO 17. Yrityksen sijaintikunta.

Vastaajien toiminnan laajuutta kartoitettiin myös kysymällä yrityksen omistamien tai osaomistamien hevosten määrää (KUVIO 18). Vastaajista 3 ilmoitti, että yrityksellä ei ole omistuksessaan lainkaan hevosia. Vastaajista suurin osa (18), ilmoitti omistavansa 1–5 hevosta ja 6 yli 10 hevosta.

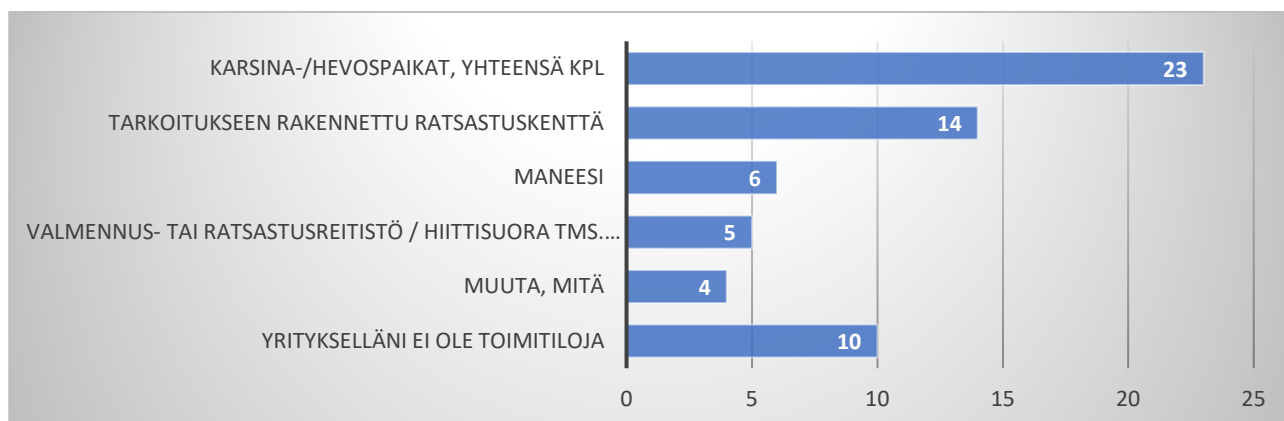
KUVIO 18. Yrityksen omistuksessa / osaomistuksessa olevien hevosten lukumäärä

Kysyttäessä yritysten toimialaa (KUVIO 19), vastauksia saatiin kaikkiaan 74. Käytännössä tämä tarkoittanee sitä, että moni yrityksistä toimii useammalla kuin yhdellä hevosalan osa-alueella. Suurin osa (20) yrityksistä toimii ratsastuksen parissa. Yrityksistä 15 vuokraa karsinapaikkoja tai myy hevosten täysihoitopalveluja. Vastaajista 12 toimii hevosten hyvinvointipalveluiden tuottajana. ”Muuhun, mihin” -avoimeen kohtaan vastasi neljä vastaajaa. Nämä yritykset tuottivat ratsutus- / sisäänratsastuspalveluja, hevosten kuntoutustoimintaa, ratsastusterapiaa sekä hoivamaatilapalveluja.

KUVIO 19. Yrityksen suuntaus/toimiala? (Valitse seuraavista kaikki yritykseeni liittyvät vaihtoehdot)

Yrityksen toiminnan laajuutta pyrittiin kartoittamaan yrityksen omistamien toimitilojen tai puitteiden kautta (KUVIO 20). Vastaajista 23 ilmoitti omistavansa karsina-/hevospaikkoja. Hevospaikkojen lukumäärää kysyttäessä hajonta oli 2–27. Kuudessa yrityksessä hevospaikkoja oli viisi tai vähemmän, kuudessa 6–10, neljässä 11–20 ja kuudessa yli 20. Hevospaikkojen lukumäärän suhteen erikokoisia yrityksiä oli suhteessa sama määrä. Vastaajista 14 ilmoitti omistavansa ratsastuskentän ja kuusi maneesin. Valmennus- tai ratsastusreitistöjä oli hallinnassa viidellä vastaajalla. Lisäksi yhdellä yrityksellä oli käytössään hevosten kylpylä, yhdellä kävelytyskone ja kahdella pihatto. Kymmenen yritystä ilmoitti toimivansa ilman omia toimitiloja. Ilman toimitiloja toimivat yritykset lienevät pääsääntöisesti kengitys-, hieronta- tms. palveluita tarjoavia yrityksiä.

KUVIO 20. Yrityksesi omistamat ja / tai hallinnassa olevat puitteet

Yrityksen käytössä, mutta yhteisomistuksessa tai jonkin muun tahon hallinnassa olevien puitteiden kerrottiin olevan pääasiassa reitistöjä tai valmennusalueita. Neljä yrittäjää käyttää jonkin toisen hallinnoimaa ratsastuskenttää, yksi maneesia. Lisäksi neljä yrittäjää kertoi, että yrityksen käytössä on jonkun toisen hallinnoimia tai osaomistamia hevospaikkoja. Vastaajista 16 ilmoitti, että yrityksen käytössä ei ole muiden hallinnoimia puitteita.

Hevosalan yritysten vaikutusta ympäröivään maaseutuun pyrittiin kartoittamaan kysymyksellä yrityksen käyttämän korsirehun määrästä ja rehun hankinta-alueesta. Vastaajista 14 kertoi ostavansa käyttämänsä rehut paikalliselta tuottajalta ja yhdeksän kertoi tuottavansa rehunsa itse. Maakunnan ulkopuolelta korsirehun hankkii neljä yrittäjää ja seitsemän yrittäjää ei käytä toiminnassaan rehuja lainkaan. Keski-Pohjanmaalla tuotetun rehun kulutus on vastaajien arvioiden mukaan yhteensä noin 340 000 kg/v ja maakunnan ulkopuolelta 175 000 kg/v.

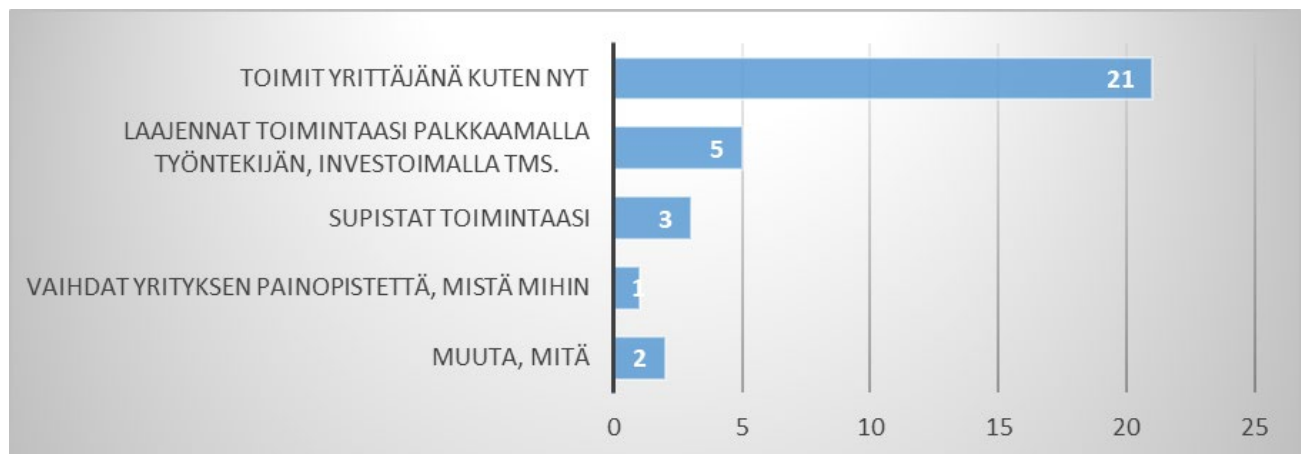
Hevosalan yritysten työllistävyys on yhteiskunnallista merkittävyyttä mitattaessa tärkeä tekijä. Kyselyssä tiedusteltiin yrityksiltä, kuinka monta henkilöä yritys työllistää kokopäiväisesti tai sivutoimisesti. Vastaukset jakautuivat siten, että yrityksistä 15 työllistää yhden päätoimisen yrittäjän, ja vain yhdessä yrityksessä on kaksi päätoimista yrittäjää. Seitsemässä yrityksessä työllistyi yksi sivutoimien yrittäjä ja neljässä yrityksessä kaksi sivutoimista yrittäjää. Päätoimisia työntekijöitä oli neljällä yrityksellä ja sivutoimisia työntekijöitä viidellä yrityksellä.

Hevosalan yrityksille Keski-Pohjanmaalla on tunnusomaista, että yrittäjä työskentelee yrityksessään yksin. Myös sivutoiminen yrittäjäyys on isossa roolissa.

Yrityksiltä kysyttiin myös, että toimivatko ne työssäoppimispaikkoina hevosalan opiskelijoille. Yrityksistä yhdeksän toimii työssäoppimispaikkana ja seitsemän vastasi ”Ei vielä”. Yrityksistä 16 ilmoitti, että ei ole toiminut työssäoppimispaikkana opiskelijoille.

Keski-Pohjanmaan hevosalan yritysten järjestäytyneisyyttä kartoitettiin kysymällä yritysten osallistumisesta järjestöjen toimintaan. Suurin osa, eli vastaajista 19 ei ole mukana järjestötoiminnassa. Seitsemän yritystä on mukana järjestötoiminnassa jo nyt ja neljä vastasi ”Ei vielä”, eli heidän tarkoituksenaan on osallistua järjestötoimintaan tulevaisuudessa. Yksi vastaaja ilmoitti, että on ollut mukana aiemmin, mutta ei enää.

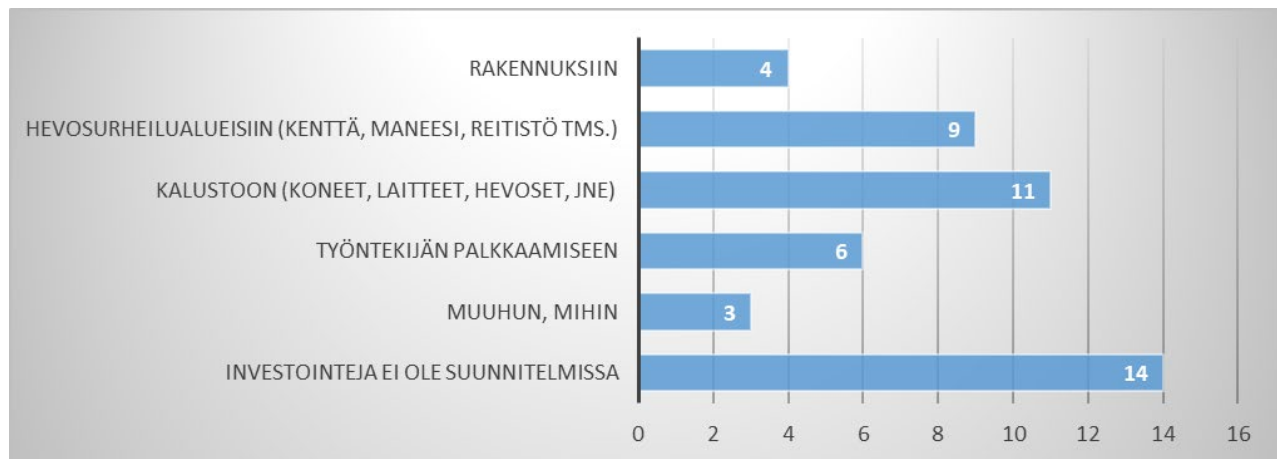
Yrittäjien tulevaisuudennäkymiä kartoitettiin kysymällä, kuinka he näkevät toimintansa hevosalalla tulevaisuudessa (KUVIO 21). Vastaajista 21 uskoi toimivansa tulevaisuudessa yrittäjinä samoin kuin vastaamishetkellä. Viiden yrityksen tarkoitus on laajentaa yritystoimintaa ja vastaavasti kolme on toimintaansa pienentämässä.

KUVIO 21. Miten näet toimintasi hevosalalla tulevaisuudessa?

Tulevaisuuden investointikohteita kysyttäessä 11 on panostamassa yrityksen kalustoon tulevaisuudessa, yhdeksän hevosurheilualueisiin ja neljä rakennuksiin (KUVIO 22). Yrityksistä kuusi uskoi palkkaavansa lisätyövoimaa tulevaisuudessa. Yksittäisistä isoimmista investointikohteista mainittiin maneesin lämmittäminen. Myös yrittäjän koulutukseen on tarkoitus panostaa. Vastaajista 14:n suunnitelmissa ei ollut tehdä lisäinvestointeja yritykseen lähivuosina.

Verkostoituminen ja yhteistyö muiden toimijoiden kanssa nähtiin tärkeänä. Vastaajista 63 % ilmoitti olevansa mielellään kehittämässä yhteistyötä hevosalan yrittäjien kanssa ja 59 % halusi olla mukana kehittämässä yhteistyötä myös muiden alojen kanssa.

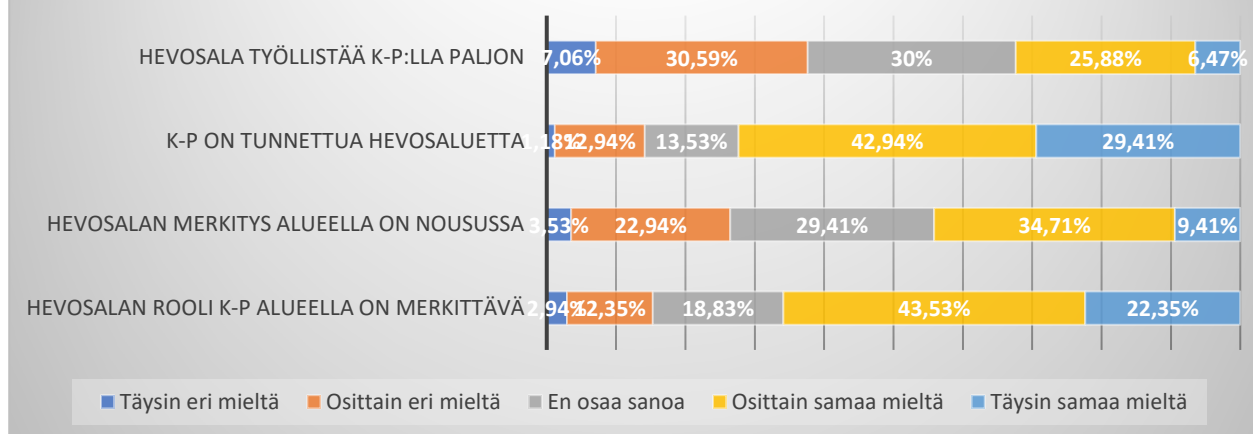
KUVIO 22. Yrityksesi investointikohteet hevosalalle lähitulevaisuudessa?

Mielikuvat hevosalasta Keski-Pohjanmaalla

Viimeisessä osiossa kysymykset kohdistuivat jälleen kaikille 170 vastaajalle. Heiltä kysyttiin mielikuvia Keski-Pohjanmaan hevosalan tilanteesta tällä hetkellä sekä tulevaisuudessa. Vastausvaihtoehtoina olivat: 1 = täysin eri mieltä, 2 = osittain eri mieltä, 3 = en osaa sanoa, 4 = osittain samaa mieltä, 5 = täysin samaa mieltä.

Ensimmäiseksi vastaajilta kysyttiin mielikuvia Keski-Pohjanmaan hevosalan tämänhetkisestä tilanteesta (KUVIO 23). Vastaajien mielestä hevosalan rooli Keski-Pohjanmaalla on merkittävä. Vastaajista 43,53 % oli väittämän kanssa osittain samaa mieltä ja 22,35 % täysin samaa mieltä. Myös hevosalan merkityksen uskottiin olevan nousussa. Selkeimmin samaa mieltä oltiin väittämässä ”Keski-Pohjanmaa on tunnettua hevosaluetta”. Siinä vastaajista 42,94 % oli väittämän kanssa osittain samaa mieltä ja 29,41 % täysin samaa mieltä. Eri mieltä sen sijaan oltiin väittämässä ”Hevosala työllistää Keski-Pohjanmaalla paljon”. Vastaajista 30,59 % oli väittämän kanssa osittain eri mieltä.

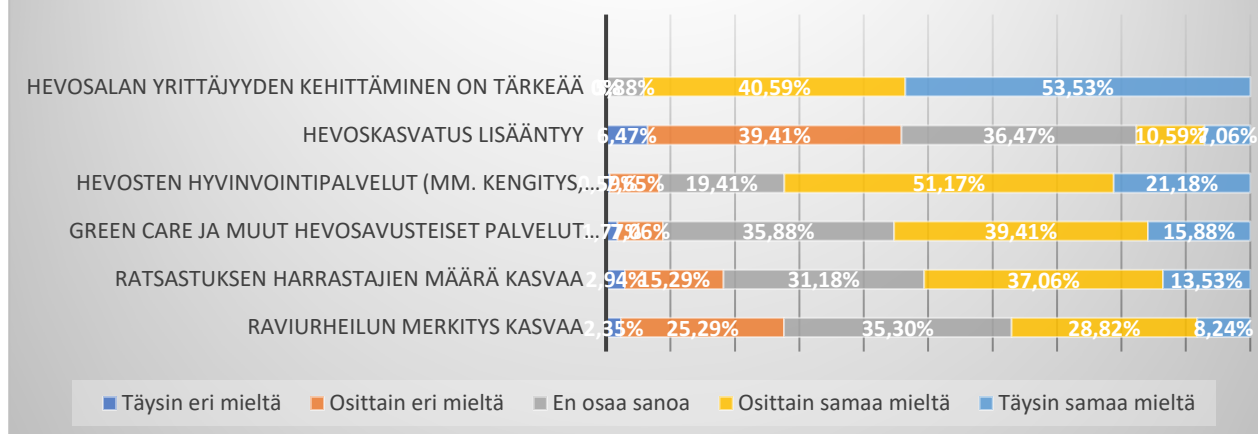
Millaisia mielikuvia sinulla on Keski-Pohjanmaan koko hevosalasta tällä hetkellä?

KUVIO 23. Millaisia mielikuvia sinulla on Keski-Pohjanmaan koko hevosalasta tällä hetkellä?

Hevosalan tulevaisuudennäkymistä kysyttäessä (KUVIO 14) eniten uskottiin lisääntyvän hevosten hyvinvointipalveluiden (72,35 %) sekä Green Care - ja muiden vastaavien hevosavusteisten palveluiden (55,29 %). Myös ratsastuksen harrastajien määrän uskottiin kasvavan (50,59 %). Raviurheilun merkityksen kasvuun uskoi 37,06 % vastaajista. Hevosalan yrittäjyyden kehittäminen koettiin erittäin tärkeäksi. 53,53 % vastaajista oli väittämän kanssa täysin samaa mieltä.

Miten koet hevosalan tulevaisuudennäkymät Keski-Pohjanmaalla

KUVIO 24. Miten koet hevosalan tulevaisuudennäkymät Keski-Pohjanmaalla?

Vapaa sana hevosalan tilanteesta

Lopuksi vastaajille annettiin mahdollisuus kertoa ajatuksiaan Keski-Pohjanmaan hevosalan tilanteesta.

Mielikuvani on, että hevosalalla on vaikea tienata elantoa.
Nyt vaikuttaa siltä, että suurissa talleissa on paljon tyhjiä paikkoja. Ja alkeiskurssit ovat vähentyneet huomattavasti aiempaan. Yrittäjillä ei myös vaikuta olevan varaa satsata uusiin investointeihin.
Uusia valmentajia ravipuolelle ei näytä olevan kovin tulossa. Ratsastuspuoli ainakin meidän näkökulmasta vetää paremmin. Hyvinvointipalveluille on entistä enemmän kysyntää. Hyviä kengittäjiä on liian vähän.
Ravipalkintojen kehitys on epävarmaa ja se vaikuttaa kasvatuksesta alkaen .
Myös kasvatustoimintaan liittyvät "sotkut" eivät ainakaan auta kasvatustustoiminnan kehittymiseen ja kannattavuuteen.
Enemmän vaellustalleja alueelle...
On sanonta, että parhaat hevoset tulevat Länsi-Suomesta, lieneekö sitten syy mm. Ruotsista tulevista vai Länsi-Suomessa kasvatetuista hevosista..? Sanonta on etenkin Savossa tunnettu. Tätä ajatusta kannattaa jalostaa ja vaalia, mahdollisesti?
Liikaa pieniä seuroja/yhdistyksiä joissa ei ole halua kehittää toimintaa/uudistaa sitä.
Talkooväkeä ei ole, eikä talkootyötä arvosteta. Liiallinen minä-kulttuuri. Tämän seurauksena en jaksa uskoa yritystoiminnan ja yhdistystoiminnan yhteistyöhön tulevaisuudessa.
Huolestuttava
Harrastajien määrä ainakin ratsupuolella valitettavasti vähentynyt paljon. Hevosen pitäminen kallista isoissa vuokratalleissa joten hevoset viedään omiin pieniin kotitalleihin tai myydään. Yrittäjiltä loppuu asiakkaat.
Hevoskasvatus ei ole kannattavaa, kun myyjä ei saa edes astutusmaksua 1.5 v ikäisestä varsasta. Laatua pitäisi lisätä määrän sijaan.
Kaustisella on hyvä meininki! Valmennusolosuhteet vois olla monipuolisemmat ja pehmeämmät kuin kilparata.
Raviurheilussa palkintotaso Suomessa on naurettavan huono verrattuna esim Ruotsiin.
Kaustisella on hienot puitteet,mutta kouluntalleja tyhjillään.Pitää markkinoida paremmin ,että ne saadaan hevosalan yrittäjien käyttöön.Vaikka vuokraamalla yksittäisiä tallipaikkoja.
Muualta tulleen (ja toimineena) tuntuu, että hevosalan eri toimijoiden, ratsastusseurojen ym. yhteistyö on todella hankalaa täällä. Jokainen tekee omia juttujaan pienessä mittakaavassa, kun yhteistyöllä voisi saada paljon merkittävämpääkin aikaan jopa vähemmällä vaivalla! Hyvällä asialla olette, jos yritätte saada aikaan jonkinlaista verkostoitumista!

Kasvatustoiminta kannattamatonta, varsasta saa sen mitä sen teettäminen maksaa, jos joku yleensä sen ostaa.
Ratsastuspiireissä osallistumismaksut ja muut kustannukset ovat nousseet huimasti viime vuosina, minkä takia monella lapsella ei ole varaa aloittaa ratsastuksen tai panostaa kilpailemiseen. Ravipuolella ovat myös kustannukset nousseet, mutta ovat vielä kohtuullisia.
erittäin huonosti hyviä ammattimaisia talleja ja maneesimahdollisuus urheiluhevoselle
Aloittaville harrastajille pitäisi luoda matalan kynnyksen mahdollisuuksia tulla lajin pariin niin ravi, ratsu kuin työhevospuolella. Yhteistyötä pitäisi vaalia ja vähentää alalla vallitsevaa toisten ihmisten arvostelua.
Minusta hevosen rooli ihmisen hyvinvoinnin työkaluna kasvaa. Moni on huomannut miten paljon hyvää seuraa hevosen kanssa puuhaamisesta tässä stressitäyteisessä maailmassa. Sitä alaa voisi kehittää ja myös markkinoida enemmän, ei pelkästään ratsastamista vaan myös hevosen harjaamista ym. Sitä että istuu hevosen kanssa ja kuuntelee kun se syö heinää.
Hevosen rooli ihmisen hyvinvoinnin työkaluna kasvaa. Moni on huomannut miten paljon mielenrauhaa hevosen kanssa puuhaamisesta saa. Sitä voisi markkinoida lisää. Ei pelkästään ratsastamista vaan myös esim. harjaamista ja sitä että vaan istuu hevosen kanssa ja kuuntelee kun se syö. Rauhoittumista kaiken stressin keskellä.
Ratsastuskouluja tarvitaan lisää. Mahdollisuuksia kouluttautua, valmentautua ja kehittyä ratsastuksessa.
Alueella tuntuu olevan yrittäjien/seurojen välillä kovaa kilpailua ja mustasukkaisuutta. Tällä alueella on kuitenkin sen verran vähän harrastajia, että yhteen puhaltamalla saisi varmasti enemmän aikaan. Esimerkiksi isommat kilpailut kerran-pari kesässä olisi helpompi järjestää kahden seuran yhteistyöllä kuin yhden, kisoista olisi helpompi saada näyttävämmät ja houkuttelevammat. Tottakai jokaisella yrittäjällä on huoli asiakkaiden riittävydestä ja tilojen käytöstä täytyy saada katetta, mutta erityisesti seurojen välinen yhteistyö olisi tärkeää harrastuksen näkyvyyden kannalta.
Tälle alueelle on pesiytynyt todella paljon kotitalleja joihin otetaan pari ulkopuolista vuokralle. Nämä tallit vaikuttavat paljon myös isompien tallien/yritysten toimintaan siinä mielessä, että ajatus "hevosta täytyy saada pitää erittäin halvalla missä vain vaikka siihen ei todellisuudessa olisi varaa". Talliyrittäjän on haastava löytää maksukykyisiä asiakkaita, jotka ovat valmiita maksamaan puitteista kulut kattavan ja elättävän summan. Hevosharrastajien/omistajien joukossa on nähtävissä hyvin paljon "minä minä minä"-henkistä toiminta- ja ajattelutapaa, mikä vaikeuttaa alan positiivisen näkyvyyden saavuttamista. Ajattelutapa on mielestäni ollut aina, mutta maailman muuttumisen myötä se on selkeästi lisääntynyt.
Koska ratsastus on tyttöjen harrastus ja yksilölaji niin kunta pitäisi tukea alan yrittäjiä samoin kun tuetaan poikien harrastuksia (jalkapallo, jääkiekko jne).
Alueella pitäisi panostaa enemmän ratsupuolen tapahtumiin, Keski-pohjanmaa on paremmin tunnettu raviurheilusta.
Päivystävä eläinklinikka olisi hieno juttu.....
Taantuma, miten houkutellaan uusia ja nuoria hevosten pariin?
Enemmän yhdessätekemistä. Tapahtumien ja kilpailujen järjestämistä yli lajirajojen. Nyt pieni talkooporukka tekee kaiken

Hevosten oheispalvelujen tarjoajia on liian vähän. Kengitykset ja esimerkiksi hevosen kunnolliseen ja nykyaikaiseen hammashoittoon ei ole välineistöä eikä riittävää osaamista. Uusi hieno klinikka ei vielä vastaa tähän tarpeeseen.
Hevosvihamielisyydelle tarttis tehdä jotain. Lisää ymmärrystä eri harrastajien parissa, pyöräily, lenkkeily, metsästys. Kamppanja jossa ihmisiä tutustutetaan hevosiiin
Keski-Pohjanmaalla raviurheilun puitteet ok! Raviurheilun kehittämiseen tarvitaan nopeasti innostuneita nuoria, jotka ovat valmiita sitoutumaan alan kehittämiseen. Markkinointia lisättävä! Koko Nikulan ravikeskus on upea kokonaisuus kouluineen ja klinikoineen. Valtakunnan tietoisuuteen ja päättäjiä paikalle tutustumaan koko alueen toimintaan.
Nousussa ja tärkeä, päättäjille tulisi infota että harrastukselle tulisi suoda mahdonlisuukdia
Hevosala on mylleryksessä,ja esim Kpedu vääristää kilpailua alueella.
Normaaliravien palkinnot kuntoon
Ala kaipaa lisää harrastajia ja ammattilaisia. Kannattavuus on edellytys ammattimaiseen toimintaan.

Kyselyn vastaajat 170 henkilöä ovat otos hevosalan toimijoiden kokonaisuudesta, ja vaikka kaikkia toimijoita ei kai missään tapauksessa saada kyselyyn vastaamaan, tämä otos toimii hyvin kuvaamassa hevosalan aktiivisten toimijoiden joukkoa ja heidän ajatuksiaan Keski-Pohjanmaalla.